

NIEUWSBRIEF TERUGKEER

FEBRUARI 2013

Ondersteunt u asielzoekers, vluchtelingen of andere migranten? En krijgt u te maken met gedwongen of vrijwillige terugkeer? Dan is juiste info belangrijk. Zo kan u de verschillende terugkeer- of verblijfsopties beter inschatten.

Met deze driemaandelijke nieuwsbrief geeft Vluchtelingenwerk Vlaanderen u snel toegang tot Belgisch en internationaal terugkeernieuws. En blijft u op de hoogte van de risico's bij terugkeer naar de meest belangrijke herkomstlanden. We halen deze info uit rapporten van overheden, ngo's en mensenrechtenorganisaties. Rond gedwongen terugkeer bestaat er weinig openbare info. Daarom contacteren we regelmatig de Dienst Vreemdelingenzaken.

INHOUD

1. TERUGKEERNIEUWS	2
2. NIEUWS UIT HERKOMSTLANDEN	5
3. FICHES BELGISCHE TERUGKEERPRAKTIJKEN PER LAND	10
4. OVERZICHT TERUGNAMEAKKOORDEN	18

HEBT U NIET GEVONDEN WAT U ZOCHT IN DEZE NIEUWSBRIEF?

CONTACTEER DE HELPDESK TERUGKEER:

02 274 00 38

DAGELIJKS VAN 10U TOT 17U

MAIL: TERUGKEER@VLUCHTELINGENWERK.BE

Vluchtelingenwerk
VLAANDEREN

Hieronder vindt u nieuws over zowel het Belgische als het Europese terugkeerbeleid. Voor België geven we telkens de meest recente terugkeercijfers.

BELGIË

CIJFERS VRIJWILLIGE TERUGKEER

In 2012 keerden in totaal 4694 migranten vrijwillig terug via het vrijwillige terugkeerprogramma, dit meldt de verantwoordelijke instantie Fedasil (28 januari 2013). De meest voorkomende landen van bestemming zijn Brazilië, Rusland en Oekraïne (zie tabel). 16% van het totale aantal terugkeerders zijn asielzoekers die hun procedure zelf stopzetten en 45% zijn uitgeprocedeerde asielzoekers. Het aandeel van deze twee groepen is groter dan het aandeel mensen zonder wettig verblijf (hebben nooit asiel aangevraagd). Vorig jaar was de verhouding nog 50-50. Daarnaast organiseert ook de Dienst Vreemdelingenzaken bepaalde vormen van vrijwillige terugkeer. Via deze dienst keerden in 2012 962 personen terug.

LAND	AANTAL TERUGKEERDERS
Brazilië	683
Rusland	554
Oekraïne	403
Irak	359
Kosovo	315
Armenië	228
Servië	207
Albanië	207
Mongolië	190
Andere	1548
TOTAAL	4694

Bron: Fedasil, rapport 'Vrijwillige terugkeer 2012'

GEEN EXTRA STEUN MEER BIJ TERUGKEER NAAR KOSOVO

Kosovaren die na 1 januari 2013 in België toekomen, hebben enkel nog recht op een vrijwillige terugkeerreis. Zo meldt Fedasil in haar nieuwsbrief Vrijwillige terugkeer van 28 januari 2013. Zij krijgen dus geen bijkomende re-integratieondersteuning na terugkeer en ook geen premie van 250€ per volwassene. Hiermee geldt voor Kosovo dezelfde richtlijn als voor de andere visumvrije landen.

TERUGKEERPLAATSEN BRENGEN GEEN DUURZAME OPLOSSING

Afgewezen asielzoekers moeten sinds september 2012 naar een open terugkeerplaats verhuizen. Vanuit deze terugkeerplaatsen (in vier federale centra) worden ze nauw opgevolgd door Fedasil en de Dienst Vreemdelingenzaken. Indien de persoon niet meewerkt aan zijn terugkeer dan zal de Dienst Vreemdelingenzaken overgaan tot een gedwongen verwijdering. Nu blijkt dat ongeveer de helft van de 2000 afgewezen asielzoekers van september 2012 tot januari 2013 niet naar deze plaatsen ging. Van de andere helft die er wel naartoe ging, verdween nog eens 70%. 16% keerde vrijwillig terug, vooral naar de Balkanlanden. De overheid verliest zo het contact met de mensen die onderduiken uit angst gerepatriëerd te worden naar hun thuisland. De verhuis naar de terugkeerplaatsen werd geïnstalleerd om een duidelijke breuk te laten voelen en om de uitgeprocedeerde asielzoeker te overtuigen dat een terugkeer de enige optie is. (verslag Kamerzitting, 18/12/2012) Naast de open terugkeerplaatsen zal de Dienst Vreemdelingenzaken ook een open terugkeercentrum beheren. Het gebouw hiervoor in Holsbeek werd begin januari 2013 aangekocht.

Van op het terrein vangt Vluchtelingenwerk negatieve signalen op over deze breuk in de begeleiding. De vertrouwensband tussen begeleider en zijn cliënt wordt aangetast. Diepgaande gesprekken over de toekomstplannen van de asielzoeker of over de mogelijkheid van een vrijwillige terugkeer worden daardoor moeilijk. Ervaring van begeleiders leert ons dat er eerst vooral moet gewerkt worden aan de reden waarom iemand overtuigd is niet terug te kunnen, zoals een onveilige situatie in het thuisland.

DEBAT OVER 'KINDERPARDON'

De onderwijskoepels riepen staatssecretaris Maggie De Block eind november op om jongeren zonder papieren niet meer uit te wijzen zolang ze hun opleiding niet hebben afgerond. De laatste maanden kwamen verschillende situaties aan het licht waarbij jongeren plots niet meer opdagen op school omdat ze gerepatriëerd werden of onderduiken nadat ze een uitwijzingsbevel in de bus kregen. En dat terwijl de school geïnvesteed had in hun opleiding. Een investering die heel belangrijk is zowel bij een verblijf in België als bij een terugkeer naar

het thuisland. De onderwijskoepels vragen daarom dat jongeren hun studies hier eerst kunnen afmaken. Groen en Ecolo dienden hierop een voorstel in, in de Senaat. De partijen stellen voorop dat niet-begeleide minderjarigen die hier vier jaar zijn en kinderen in gezinsverband die hier vijf jaar zijn de kans krijgen hun schoolloopbaan uit te doen. Dit voorstel is geïnspireerd op het kinderpardon dat de nieuwe Nederlandse regering goedkeurde. (De Standaard 30/11/2012 en 1/12/2012)

ONDERHANDELING MET ALGERIJE

Staatssecretaris Maggie De Block bezocht op 12 februari 2013 haar collega in Algerije om de terugname van Algerijnen die onwettig in België verblijven, te bespreken (*La dernière Heure* 12/02/2013). Zo zijn er het afgelopen jaar 5502 Algerijnen geïnterpelleerd en verblijven nog eens 893 Algerijnen in detentie. Algerije werkt over het algemeen moeilijk samen met België voor het afleveren van reisdocumenten voor gedwongen repatriëringen. De Algerijnse staatssecretaris Sahli legt uit dat de meeste betrokken migranten, 80%, zich voordoen als Algerijn maar er geen zijn. Identificatie van Algerijnen in het buitenland gebeurt via vingerafdrukken. Algerije houdt van zijn kant vingerafdrukken bij van elke inwoner die een identiteitskaart aanvraagt. Als tegenprestatie voor een betere samenwerking eiste staatssecretaris Sahli dat België op een soepelere manier visa zou afleveren voor Algerijnen die naar België willen reizen. En dat Algerijnen beter zouden ontvangen worden op de luchthaven van Zaventem. België zal een procedure ontwikkelen zodat zakenlui, werknemers van bedrijven en sportlui sneller een visum verkrijgen. Via dergelijke onderhandelingen willen Europese lidstaten derde landen meer verantwoordelijk maken voor de terugname van hun landgenoten en soms ook burgers van andere landen. [Klik hier](#) voor het overzicht van de terugnameakkoorden.

EUROPA

ITALIË BLIJFT SCHULDIG AAN PUSH-BACKS NAAR GRIEKENLAND

In haar rapport ‘*Turned Away*’ (22 januari 2013) toont Human Rights Watch aan hoe de Italiaanse grenspolitie in de havens migranten terugstuurt naar Griekenland zonder hun asielaanvraag te onderzoeken. Het gaat over vluchtelingen uit o.a. Afghanistan die via de ferry’s Italië proberen te bereiken. Ook niet-begeleide minderjarigen die zich aan boord bevinden, raken moeilijk voorbij de Italiaanse grenscontrole. Zij worden teruggestuurd zonder dat hun leeftijd en hun belangen onderzocht werden. Italië houdt zich hierdoor niet aan haar internationale verplichtingen. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens oordeelde in januari 2011 naar aanleiding van de zaak M.S.S. dat Griekenland geen veilig land is om asielzoekers naar terug te sturen in toepassing van de Dublin-verordening. Human Rights Watch vraagt daarom aan Italië om geen asielzoekers meer terug te sturen naar Griekenland. Ook de Europese Unie zal Italië hierop aanspreken.

ONVERWIJDERBAREN IN LIMBO

De Europese Commissie wil het beleid van Europese lidstaten analyseren ten aanzien van migranten die het land zouden moeten verlaten maar die noch gedwongen noch vrijwillig terug kunnen. De meeste onderzochte landen hebben deze groepen onverwijderbaren zelfs niet geïdentificeerd en dus ook geen legaal kader ontwikkeld. Hierdoor leven veel migranten jarenlang in limbo. Ze worden getolereerd maar krijgen geen specifieke status of rechten. De studie zal volgende mogelijke oorzaken van onverwijderbaarheid bespreken: ontbrekende reisdocumenten, risico’s bij terugkeer, gebrek aan medewerking van het land van herkomst, gebrek aan medewerking van de persoon die verwijderd moet worden. De studie wordt uitgevoerd door Eurasyllum en Ramboll, twee consultancy bureaus, en is nog niet gepubliceerd. (*ECRE Weekly Bulletin* 25 januari 2013)

STAATLOOSHEID IN BELGIË

UNHCR publiceerde haar rapport over [staatloosheid in België](#) en onderzocht hoe België te werk gaat om staatloosheid te verminderen (oktober 2012). Daarnaast doet UNHCR enkele aanbevelingen over staatloosheid bij geboorte, staatloze kinderen en bij weigering van de Belgische nationaliteit.

WAT ALS EEN TERUGKEER ONVEILIG IS?

Een [nieuw rapport](#) van de Britse Refugee Council van december 2012 belicht de mensenrechtenschendingen in de Democratische Republiek Congo, Eritrea, Somalië, Soedan en Zimbabwe. Terugkeerders lopen in deze landen het gevaar slachtoffer te worden van onmenselijke behandelingen, foltering, onwettige opsluiting, aanslagen of vervolging. Veel uitgeprocedeerde asielzoekers uit deze landen verblijven onwettig in het Verenigd Koninkrijk, dat verwacht dat zij vrijwillig terugkeren. Maar de risico's op mensenrechtenschendingen en geweld bij een terugkeer maken dat ze niet terug durven. Gedwongen repatriëringen naar deze landen zijn zeldzaam. Daardoor zijn deze mensen gedwongen om een onwettig bestaan te leiden zonder rechten. Niet kunnen werken of deel uitmaken van de maatschappij duwt hen in de armoede. De Refugee Council roept het Verenigd Koninkrijk op om deze realiteit onder ogen te zien en deze mensen bescherming te bieden zolang een terugkeer naar hun land onveilig is. De Council vraagt ook om extra aandacht te hebben voor vrouwen die meestal in een zeer kwetsbare positie komen na terugkeer.

EU VERSTERKT HAAR GRENS MET OEKRAÏNE

De Europese Unie investeerde massaal in de controle van haar buitengrenzen in haar strijd tegen irreguliere migratie. Dit toont het [nieuwe rapport](#) over detentie in Oekraïne van het Global Detention Project aan (december 2012). In 2011 werd 30 miljoen euro geïnvesteerd om negen nieuwe detentiecentra te bouwen in Oekraïne, naast de drie bestaande. Deze centra dienen om teruggestuurde migranten uit de EU over te nemen, zoals staat in het terugname akkoord tussen de EU en Oekraïne. Vluchtelingen die aan de westelijke grens van Oekraïne worden opgepakt, worden 12 maanden opgesloten. 77% van de migranten in administratieve detentiecentra zijn asielzoekers. UNHCR uitte hierover haar bezorgdheid in haar [nota van juni 2012](#). Oekraïne respecteert de internationale wetgeving over bescherming van asielzoekers niet. Asielzoekers zijn in de detentiecentra het slachtoffer van mishandeling en beperkte toegang tot wettelijke of medische hulp. Migrantorganisaties hebben maar een beperkte toegang.

UPDATE TERUGNAMEAKKOORDEN

De Return Migration and Development Platform (RDP), een platform van het Robert Schuman Centre for Advanced Studies (European University Institute), maakte een inventaris van alle bilaterale akkoorden over terugname of 'readmission' van vreemdelingen.

De [update op de site van RDP](#) is van februari 2013. Readmission gaat over de verwijdering en terugname van vreemdelingen die niet (langer) het recht hebben om zich op het grondgebied van een bepaald land te bevinden. In een 'readmission agreement' of terugnameakkoord worden met het land van herkomst of transit de wederzijdse verplichtingen vastgelegd. Vaak omvat dit ook een versoepeling van de visumvereisten. Naast de standaardakkoorden bestaan andere bilaterale akkoorden die officieel niet over terugname gaan, maar waar wel een clausule over administratieve samenwerking of het leveren van reisdocumenten in staat. [Klik hier](#) voor de geüpdate lijst van alle terugnameakkoorden van de EU, van de Benelux en de bilaterale akkoorden afgesloten door België terugvinden. [Klik hier](#) voor het overzicht van de terugnameakkoorden.

In deze rubriek vindt u een samenvatting van de laatste rapporten over de meest voorkomende herkomstlanden. We lichten er de risico's bij een terugkeer uit en alle gegevens over de veiligheidstoestand in deze landen.

CONTENTS

Afghanistan, Armenië, Bosnië-Herzegovina, China, DR Congo, Irak, Iran, Pakistan, Russische Federatie, Servië, Somalië, Sri Lanka, Syrië

AFGHANISTAN

Het Belgische Commissariaat-Generaal voor Vluchtelingen en Staatlozen heeft haar beleid ten aanzien van Afghaanse asielzoekers gewijzigd. Het commissariaat vindt dat de stad Djalalabad (provincie Nangarhar) voldoende veiligheidsvoorwaarden biedt. (*Verslag contactvergadering BCHV 13 november 2012*)

De studie 'Broken futures: young Afghan asylum seekers in the UK and on return to their country of origin' (oktober 2012) van UNHCR gaat over jongeren tussen de 18 en de 24 jaar die gedwongen teruggestuurd worden naar Afghanistan. Zij kwamen toe als niet-begeleide minderjarige, verbleven als jongere jaren in Groot-Brittannië maar kregen geen recht op een asiel- of verblijfsvergunning. Eens meerderjarig kunnen ze het land worden uitgezet. Het onderzoek toont aan dat alleenstaande jongeren teruggesturen naar Afghanistan allesbehalve veilig is. Heel wat onder hen kampen bovendien met psychische problemen en kunnen zich moeilijk re-integreren. Vele jongeren probeerden Afghanistan opnieuw te ontvluchten. UNHCR beveelt daarom aan om jongeren die teruggestuurd worden te monitoren. Er moet ook meer geïnvesteerd worden in de ondersteuning voor en na de terugkeer. Deze jongeren willen in eerste instantie een toekomst opbouwen, liefst in hun thuisland, maar deze mogelijkheid bestaat niet altijd in landen waar een conflict heerst. Investeren in deze jongeren, door hen bijvoorbeeld te scholen, is dus ook investeren in deze landen die heropgebouwd moeten worden.

Afghanistan NGO Safety Office geeft een *analyse* van de veiligheidssituatie in Afghanistan in 2012. Voor het eerste in zes jaar is het geweld verminderd. Het aantal geweldsincidenten is met 24% gedaald ten opzichte van 2011. De belangrijkste oorzaak is de terugtrekking van buitenlandse troepen, waardoor er ook minder aanvallen zijn door de oppositiegroepen (taliban). De incidenten veroorzaakt door de Afghaanse veiligheidsdiensten bleven dan weer onveranderd hoog. Volgens het rapport

blijft het conflict intens en is de basis van het conflict ongewijzigd. Burgerdoden, die met 14% zijn gedaald tegenover 2011, worden voornamelijk veroorzaakt door de aanslagen van de taliban. In het zuiden vallen de meeste slachtoffers, gevolgd door het oosten. De meeste incidenten vonden plaats in de regio's Kandahar, Nangarhar, Helmand, Khost, Kunar en Ghazni. Het rapport brengt het conflict gedetailleerd in cijfers.

Het tweede *landenrapport* (COI) van de European Asylum Support Office (EASO) over Afghanistan brengt een analyse van de strategieën van de taliban om de bevolking te onderdrukken (december 2012).

ARMENIË

De Return migration and Development Platform (RDP), een platform van het Robert Schuman Centre for Advanced Studies, onderzoekt patronen bij re-integratie na terugkeer. Het onderzoeksmateriaal staat *online*. Het veldonderzoek bij teruggekeerde migranten in Armenië is gebaseerd op interviews met 349 terugkeerders. Op de site is eveneens materiaal beschikbaar van terugkeerders in Mali en Tunesië.

BOSNIË-HERZEGOVINA

Volgens het *jaarrapport 2012* van Human Rights Watch worden vluchtelingen die naar hun vroegere woning willen terugkeren in Bosnië-Herzegovina, gediscrimineerd. De strategie om deze gevluchte inwoners te ondersteunen bij een terugkeer is mislukt. Rechtbanken oordelen niet in het voordeel van de vluchtelingen, maar veeleer in het voordeel van de huidige bewoners. 185 vluchtelingen keerden terug uit het buitenland in de eerste helft van 2012, volgens UNHCR.

CHINA

Het [nieuwe ambtsbericht](#) over China van het Nederlandse ministerie van Buitenlandse zaken beschrijft de verslechterde mensenrechtensituatie in Tibet en risico's die teruggekeerde Oeigoeren lopen (11 december 2013). In Tibet kwamen arrestaties, martelingen, huisarrest, buitengerechtelijke detenties en onverklaarbare overlijdens van gedetineerden veelvuldig voor. Voor Oeigoeren staat nu expliciet in het ambtsbericht dat gedwongen teruggekeerde Oeigoeren een hoog risico lopen op willekeurige detentie, oneerlijke processen en zelfs marteling. Zelfs als de Chinese autoriteiten slechts een vermoeden hebben dat een asielaanvraag in het buitenland werd aangevraagd, beschouwen zij dit als 'ontrouw aan het moederland'.

[Radio Free Asia](#) schreef op 12 december 2012 dat 11 teruggestuurde Oeigoeren uit Maleisië in 2011 zijn aangehouden en opgesloten. Zij worden valselijk beschuldigd van separatistische activiteiten. De straffen zouden variëren van 11 maanden tot 15 jaar. (VluchtelingenWerk Nederland, Update nr. 1, 2 januari 2013)

DR CONGO

Op 5 december 2012 organiseerde de Belgische overheid een terugkeervlucht naar de Democratische Republiek Congo. Op deze vlucht zaten vijftien Congolezen uit België, een uit Duitsland en een uit Ierland. Dit gebeurde met een militair toestel, een Airbus A330, om de lange afstand zonder tussenstops te kunnen overbruggen. Na aankomst in Kinshasa werd iedereen ondervraagd door de veiligheidsdiensten en nadien weer vrijgelaten. Op 28 november vond een beveiligde vlucht plaats naar het Verenigd Koninkrijk. Een andere vlucht naar Albanië vond eveneens plaats. Zo organiseerde België in 2012 negen beveiligde terugkeervluchten. Daarnaast nam België deel aan beveiligde vluchten georganiseerd door buurlanden. Op die manier werden 156 personen gedwongen verwijderd in 2012, zo antwoordde staatssecretaris De Block op een [vraag in het Parlement](#).

IRAK

Irakezen die willen terugkeren hebben een geldig paspoort nodig, een vervallen paspoort, of een reisdocument van de Iraakse autoriteiten. Dit staat in de [nieuwe operationele richtlijnen](#) van het Britse Border Agency (december 2012), verwijzend naar een brief van de Iraakse

autoriteiten hierover. Vandaar dat gedwongen repatriëringen sinds eind oktober 2011 niet meer mogelijk zijn. Terugkeerders zonder geldig of vervallen paspoort kunnen na binnenkomst op de luchthaven van Bagdad aangehouden worden en in detentie belanden. Daar lopen ze het risico op een behandeling in strijd met artikel 3 EVRM. Verder bevat dit rapport info over de verschillende gronden voor asiel in het Verenigd Koninkrijk over het binnenlandse vluchtalternatief (zich hervestigen in een andere regio van Irak).

IRAN

Het Britse Border Agency publiceerde een [nieuw landenrapport](#) (COI) over Iran op 16 januari 2013. Pagina 262 rapporteert over uitgeprocedeerde asielzoekers die na terugkeer werden aangehouden en opgesloten. Het refereert ook naar het rapport van Amnesty International van februari 2012: teruggestuurde asielzoekers riskeren een arrestatie bij aankomst in Iran als hun asielaanvraag bekend is bij de autoriteiten. Ze worden ondervraagd of ze al dan niet politiek actief geweest zijn in het buitenland. Is dit het geval, dan worden ze verder aangehouden en krijgen ze een straf.

Het rapport 'The Cost of Faith: Persecution of Christian Protestants and Converts in Iran' van the International Campaign for Human Rights in Iran documenteert de mensenrechtenschendingen tegenover bekeerlingen (16 januari 2013).

Iraanse mensenrechtenactivisten, journalisten, bloggers en andere kritische stemmen vluchten weg uit Iran sinds de gewelddadige onderdrukking van de demonstraties in 2009. De bedreigingen van de veiligheidsdiensten sindsdien maakten dat honderden activisten bescherming zochten in Turkije of de Koerdische regio in Irak. Dit staat goed gedocumenteerd in het [rapport](#) van Human Rights Watch van 14 december 2012.

PAKISTAN

In het nieuwe [thematische ambtsbericht](#) van het Nederlandse ministerie van Buitenlandse zaken staat dat het geweld in Pakistan toeneemt (december 2012). Dit komt doordat extremistische religieuze groeperingen meer macht krijgen. In totaal vielen in 2011 2500 burgerdoden, wat meer is dan in Afghanistan of Irak in 2011. Vooral sjiiitische moslimgroepen zijn slachtoffer van gerichte aanslagen. Ook de situatie voor ahmadi's en christenen is op een aantal punten verslechterd. Deze groepen worden regelmatig opgepakt op beschuldi-

ging van blasfemie of andere valse beschuldigingen. Zij lopen een groter risico op langdurige opsluiting in mensonwaardige omstandigheden, mishandeling en foltering. Afgewezen ahmadi en christen asielzoekers die een hoge functie hebben of waarvan de asielaanvraag de media-aandacht trok, lopen meer risico's bij terugkeer. Voor UNHCR is het van belang of de terugkeerder zich in een andere regio kan vestigen zonder gevaar te lopen (vestigingsalternatief). Dit is in sommige provincies niet mogelijk omwille van de onveilige situatie, alsook voor ahmadi's en christenen die openlijk hun geloof praktiseren of doelwit zijn geworden van bedreigingen.

Het Britse Border Agency heeft haar [operationele richtlijnen voor Pakistan](#), vooral wat betreft de ahmadi's en de christenen, geüpdatet. Ahmadi's die hun geloof openlijk in de praktijk willen beleven, lopen grote risico's bij een terugkeer. Hiermee moet rekening gehouden worden bij de behandeling van asielaanvragen.

[RUSSISCHE FEDERATIE](#)

Voor het eerst sinds 2003 lieten de Russische autoriteiten de Raad van Europa toe om een rapport te publiceren over de bevindingen van het Europees Comité voor de Preventie van Foltering (CPT) na een bezoek aan de Noord-Kaukasus. Het CPT uit in haar [rapport](#), gepubliceerd op 24 januari 2013, haar bezorgdheid over de beperkte vooruitgang die in de regio is gemaakt. Ze heeft voldoende bewijs van het gebruik van foltering en mishandeling in detentiecentra in Dagestan, Tsjetsjenië en Noord-Ossetië. Het rapport brengt getuigenissen van gedetineerden die slachtoffer zijn van elektrische shocks, slagen en verwondingen en bedreigingen. Het CPT besluit dat ambtenaren, onderzoekers van klachten en rechters de nodige acties moeten ondernemen om criminele feiten daadwerkelijk te onderzoeken en te bestraffen. De [antwoorden van de Russische regering](#) op het rapport werden gelijktijdig gepubliceerd.

Bij de bloedige antiterreuroperaties in het Russische conflictgebied Noord-Kaukasus werden in 2012 ongeveer 400 extremisten en meer dan 200 soldaten gedood. Bovendien kwamen bij de gevechten bijna 100 burgers om het leven, o.a. in de deelrepubliek Tsjetsjenië. In vergelijking met 2011 steeg het aantal slachtoffers aan beide kanten licht. ([Belga](#) 25 januari 2013)

[SERVIË](#)

Een door de Nederlandse migratiedienst afgewezen asielzoeker uit Servië is in zijn eigen land vermoord op 3 april 2009 ([NOS](#) 24/11/2012). Dat meldt het onderzoeksprogramma Argos. Deze persoon was de broer van Dusan Kosanovic, die als belangrijke getuige van het Joegoslaviëtribunaal werd opgenomen in een beschermingsprogramma voor getuigen. De vermoorde Serviër vluchtte naar Nederland in 2005 nadat hij in Servië met de dood was bedreigd en mishandeld. Zijn asielaanvraag werd afgewezen. Hij keerde noodgedwongen terug in 2009 en werd op klaarlichte dag vermoord door de man die hem voordien had bedreigd.

[SOMALIË](#)

In het [nieuwe ambtsbericht](#) van het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken van 30 november 2012 staat dat de situatie in de hoofdstad Mogadishu nog altijd slecht is maar verbeteringen toont. Door de terugtrekking van Al-Shabaab is er minder willekeurig geweld in de hoofdstad. Maar er vinden wel meer gerichte aanslagen plaats waarbij veel burgerdoden vallen. In Centraal- en Zuid-Somalië is de situatie verslechterd.

De verbeterde situatie in Mogadishu, zoals beschreven in het ambtsbericht, was de directe aanleiding voor de Nederlandse regering om terugkeer naar Mogadishu opnieuw als mogelijk te beschouwen. Dit betekent dat ook een terugkeer via de luchthaven van Mogadishu geen belemmering meer vormt. Voorheen was dit onmogelijk, want Mogadishu werd beschouwd als gebied waar iedere persoon louter door zijn aanwezigheid een risico liep op ernstige schade. Wat grote gevolgen had omdat ook terugkeerders uit andere delen van Somalië via de stad Mogadishu moesten reizen. Nederland zal, net zoals Zweden en Denemarken, geen specifiek beschermingsbeleid meer aanhouden voor Mogadishu. Dit staat in een [brief](#) van 14 december 2012. Verder staat in de brief dat de minderheidsgroep Benadiri – ook Reer Hamar genoemd – niet langer aanzien wordt als risicogroep of als groep die systematisch wordt blootgesteld aan onmenselijke behandelingen.

De [Fact Finding Mission](#) van de Danish Immigration Service (DIS) en het Noorse Landinfo toont aan dat de situatie heel complex is in Mogadishu (januari 2013). De VN waarschuwt voor een machtsvacuüm in de gebieden waar Al-Shabaab zich heeft teruggetrokken. Bendes komen in de plaats en houden er de angst in leven. Een lokale organisatie merkt hoe teruggestuurde

jongeren zonder hoop eenmaal in Mogadishu vatbaar zijn voor criminele bendevoering. Ook Al-shabaab blijft Mogadishu onveilig maken door meer gebruik te maken van gerichte aanslagen en explosies waarbij veel meer burgerdoden vallen per aanslag. Terugkerende Somaliërs krijgen best steun van het gezin, volgens een lokale ngo. Zij kunnen na terugkeer niet meer op hun clan steunen. Behalve als ze in het buitenland hun clan financieel onderhouden.

SRI LANKA

Volgens de nieuwe **UNHCR-richtlijnen** van 21 december 2012 lopen ook Sri Lankanen die niet in sterke mate actief waren voor de Tamiltijgers, risico op behandelingen die in strijd zijn met artikel 3 EVRM. In de vorige richtlijnen stond deze categorie niet vermeld. Wie familiebanden heeft of nauw verbonden was met iemand die tot een van de risicoprofielen behoort, loopt dus ook gevaar. Alle risicoprofielen worden beschreven in de UNHCR-richtlijnen. Deze groepen zouden internationale bescherming moeten krijgen omdat zij bij terugkeer risico lopen op marteling. Verdwijningen en ontvoeringen komen ook nog altijd voor in Sri Lanka.

Een door Nederland afgewezen en teruggestuurde Tamil-asielzoeker is na aankomst mishandeld. Net voor de uitzetting, op 1 augustus, sprak een Nederlandse rechter nochtans een voorlopige maatregel uit, dit is een schorsing van de uitzetting. De uitspraak viel echter tien minuten voor de geplande uitzetting waardoor deze niet meer kon worden stopgezet. De man is op de luchthaven van Colombo aangehouden door de Criminal Investigations Department, CID. Hij verklaart te zijn ondervraagd en gemarteld met hete staven. De medische stukken en de foto's van de verwondingen tonen aan dat er sprake is van 'ontvellingen'. De Nederlandse rechter oordeelt dat dit over een schending van artikel 3 EVRM gaat en draagt de Nederlandse staatssecretaris op om de terugkeer van de Tamil-asielzoeker te faciliteren. De staatssecretaris is in hoger beroep gegaan tegen de beslissing.

Recent hebben twee andere Nederlandse rechters eveneens in beroep een voorlopige maatregel toegewezen voor Tamil-asielzoekers. Zo meldt de nieuwsbrief van VluchtelingenWerk Nederland. Landeninformatie geeft namelijk aan dat de mogelijkheid bestaat dat Tamils worden gedetineerd en gemarteld bij terugkeer naar Sri Lanka. De situatie voor teruggekeerde Tamils is verslechterd ten opzichte van het laatste ambtsbericht van de Nederlandse overheid, dat

dateert van oktober 2011. (VluchtelingenWerk Nederland, Update nr.6, 6 februari 2013)

Het **jaarrapport 2012** van Human Rights Watch verwijst naar de gerechtelijke tussenkomsten die de gedwongen uitzetting verhinderden van meer dan dertig Tamils door het Verenigd Koninkrijk in 2012. Dit vond plaats nadat mensenrechtenorganisaties getuigenissen rapporteerden van Tamils die na terugkeer werden opgesloten en mishandeld door de veiligheidsdiensten. Ze werden beschuldigd van banden te hebben met Tamiltijgers of deelgenomen te hebben in protestacties in het buitenland.

Freedom For Torture, een van de ngo's die de situatie van teruggestuurde Tamils onderzoekt, schreef in een artikel over de collectieve chartervlucht door het Verenigd Koninkrijk van 6 december 2012. Zestig personen zouden die dag worden teruggestuurd naar Sri Lanka terwijl het Britse parlement en het VN Comité Against Torture de weken ervoor hun bezorgdheid uitten over de veiligheid van Tamils die gedwongen worden teruggestuurd. Uiteindelijk werden 29 Sri Lankanen, waarvan 17 Tamils, gerepatriëerd die dag (6 december 2012).

Het Britse Border Agency schreef eind december 2012 een specifiek **bulletin** over deze problematiek. Het eerste deel behandelt de specifieke informatie van mensenrechtenorganisaties. Daarnaast krijgen we cijfers over landen die gedwongen en/of vrijwillige terugkeer naar Sri Lanka organiseren. Zo repatriëerde het Verenigd Koninkrijk 242 Sri Lankanen naar hun thuisland, waarvan de helft gedwongen en de helft vrijwillig. België stuurde één Tamil gedwongen terug in 2010 en drie in 2011. Vrijwillig keerden respectievelijk zeven en negen Tamils terug. Over België vinden we volgende asielcijfers: In 2011 vroegen 178 Sri Lankanen, allen Tamils, asiel aan in België, dat is 27% meer dan in 2010. Van de 173 beslissingen genomen door het Commissariaat-generaal in 2011, waren 27% positief (vluchtelingenstatus). In 2010 was dat 33%. Verder vinden we in het bulletin informatie over de controles op de luchthaven van Colombo en de behandeling van terugkeerders, meer specifiek van Tamils en uitgeprocedeerde asielzoekers.

SYRIË

500 000 vluchtelingen, 25 000 asielaanvragen in West-Europese landen. Dit is de tol van het gewapend conflict dat sinds april 2011 in Syrië woedt. UNHCR publiceerde in december 2012 [nieuwe richtlijnen](#) voor de bescherming van vluchtelingen uit Syrië. UNHCR blijft sterk aanraden om elke vorm van terugkeer naar Syrië stop te zetten, ook van uitgeprocedeerde asielzoekers, zolang de veiligheid niet kan gegarandeerd worden.

De veiligheidssituatie in Syrië is verslechterd volgens het nieuwe [algemeen ambtsbericht](#) van het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken (januari 2013). In dit rapport leest u meer over het conflict en over schendingen van de mensenrechten. Syrië verlaten of binnenkomen via Damascus Airport is quasi onmogelijk en de controles zijn er sterk verscherpt.

[Human Rights Watch](#) vraagt aan de Europese lidstaten om de asielaanvragen van Syriërs snel en grondig te onderzoeken (23 december 2012). Maar ook om alle Syriërs een tijdelijk beschermingsstatus toe te kennen. De meeste landen hebben geen algemeen beleid voor Syriërs en evalueren de asielaanvragen op individuele basis. Zo nemen landen zoals België en Denemarken negatieve beslissingen terwijl ze geen gedwongen verwijderingen uitvoeren, waardoor de persoon in een limbo terecht komt, zonder legaal verblijfsstatuut. Verder beveelt HRW aan geen gedwongen repatriëringen uit te voeren naar Syrië of naar haar buurlanden. En om Syriërs dus ook niet op te sluiten, zoals het geval is in België voor wie aan de grens asiel aanvraagt. Ook Dublin transfers naar andere lidstaten worden best stopgezet om de bescherming te garanderen in het eerste land waar Syriërs asiel zoeken.

Dezelfde conclusies zijn ook te lezen in de [Joint Statement](#) van o.a. ECRE en Amnesty International (ECRE januari 2013).

Het International Rescue Committee geeft in haar nieuw [rapport](#) een overzicht van de situatie in Syrië en haar buurlanden (januari 2013). De burgeroorlog heeft al 2,5 miljoen mensen op de vlucht gebracht. Internationale hulp is levensnoodzakelijk voor de Syrische burgers, en zeker voor vrouwen en kinderen op de vlucht.

3. FICHES BELGISCHE TERUGKEERPRAKTIJKEN PER LAND

In deze fiches vindt u alle info over de Belgische terugkeerpraktijken per land. We maakten een selectie van de tien meest voorkomende asiel- en terugkeerlanden van de laatste zes maanden. Per land vindt u zowel info over vrijwillige als over gedwongen terugkeer. Rond gedwongen terugkeer geven we info over het verloop van de identificatie en de procedures voor repatriëringen. Onder vrijwillige terugkeer verstaan we de programma's voor vrijwillige terugkeer: het REAB-basisprogramma georganiseerd door de Internationale Organisatie voor Migratie, IOM, en de re-integratieondersteuning door IOM en Caritas.

Omdat er weinig openbare info bestaat rond gedwongen terugkeer nemen we hiervoor regelmatig contact op met de cel Identificatie van de Dienst Vreemdelingenzaken. De info die we uit deze contacten verzamelen vindt u ook terug in de fiches met vermelding van de datum van ons laatste contact.

Vluchtelingenwerk wil via deze nieuwsbrief steeds de meeste actuele en correcte info verspreiden. Beschikt u toch over andere informatie laat het ons dan ook weten via [terugkeer@vluchtelingenwerk](mailto:terugkeer@vluchtelingenwerk.be) of 02 274 00 38

Overzicht landen

Afghanistan, Albanië, Armenië, Brazilië, Bulgarije, DR Congo, Georgië, Guinee, Irak, Iran, Kosovo, Macedonië, Marokko, Mongolië, Nepal, Oekraïne, Pakistan, Roemenië, Russische Federatie, Servië, Somalië, Turkije

WENST U INFO OVER EEN BEPAALDE TERUGKEERPRAKTIJK? CONTACTEER DE HELPDESK TERUGKEER:

02 274 00 38

DAGELIJKS VAN 10U TOT 17U

MAIL: TERUGKEER@VLUCHTELINGENWERK.BE

AFGHANISTAN

GEDWONGEN TERUGKEER

Dienst Vreemdelingenzaken kan Afghanen terugsturen naar Kaboel, ook al zijn ze van een andere regio afkomstig. In 2012 zijn zestien alleenstaande mannen teruggestuurd naar Kaboel. Vorig jaar twaalf. (bron: verslag Kamer, 20/11/2012)

De identificatie gebeurt door de ambassade op basis van een interview. De ambassade zou hier vrij streng zijn omdat het gebeurt dat personen een andere nationaliteit blijken te hebben, zoals de Pakistaanse. De ambassade kan een paspoort afleveren, maar levert geen laissez passer af voor een gedwongen verwijdering. Dienst Vreemdelingenzaken kan wel de persoon terugsturen met een Europees laissez passer. Dit gebeurt enkel als de Afghaanse nationaliteit vast staat. (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 15/02/2013).

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Vrijwillige terugkeer en terugkeer met re-integratiesteun zijn mogelijk.

Cijfers jan-dec 2012: 55 (Bron cijfers vrijwillige terugkeer: Fedasil)

ALBANIË

GEDWONGEN TERUGKEER

Repatriëring kan vlot verlopen op basis van een Europees laissez passer die Dienst Vreemdelingenzaken kan uitschrijven, in het kader van een administratief bilateraal akkoord (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 25/02/2010). Albanië staat in de top 3 van de landen naar waar België gedwongen terugstuurt. Repatriëring gebeurt via vluchten.

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Met de nieuwe criteria, vanaf 15 mei in werking, kunnen Albanezen geen re-integratiesteun ontvangen. Dit geldt voor alle onderdanen van landen die zijn vrijgesteld van de visumplicht. Zij kunnen wel beroep doen op het basisprogramma voor vrijwillige terugkeer van IOM voor de praktische organisatie van de terugkeerreis. De terugkeerder zal hierbij geen premie ontvangen.

Cijfers jan-dec 2012: 207

ARMENIË

GEDWONGEN TERUGKEER

Op 20/07/2011 keurde de Ministerraad een terugnameakkoord goed wat de terugname en doorgeleiding (doorreis door het land) vergemakkelijkt.

Er wordt gemakkelijk een laissez passer afgeleverd, zeker als de personen over identiteitsdocumenten beschikken. Voor personen die niet over identiteitsdocumenten beschikken en waarvan Dienst Vreemdelingenzaken geen of weinig identiteitsgegevens heeft, laat deze Dienst hen een vragenlijst invullen en stuurt ze naar de ambassade. Dit verloopt vlot en meestal wordt een laissez passer afgeleverd. Armeniërs die geboren zijn in Azerbeidzjan of Nagorno Karabach kunnen in sommige gevallen wel geïdentificeerd worden op basis van de gekende persoonsgegevens maar soms ook niet (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 17/11/2011).

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Vrijwillige terugkeer en terugkeer met re-integratiesteun zijn mogelijk.

Cijfers jan-dec 2012: 228

BRAZILIË

GEDWONGEN TERUGKEER

Repatriëring is in de regel gemakkelijk te organiseren door Dienst Vreemdelingenzaken. In de voorbije jaren waren er steeds veel gedwongen verwijderingen (evenals ondersteunde terugkeer). Veel personen blijken in het bezit te zijn van een geldig paspoort, waardoor de repatriëring snel kan gebeuren.

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

De nieuwe criteria, vanaf 15 mei in werking, bepalen dat Brazilianen geen re-integratiesteun kunnen ontvangen. Dit geldt voor alle onderdanen van landen die zijn vrijgesteld van de visumplicht. Zij kunnen wel beroep doen op het basisprogramma voor vrijwillige terugkeer van IOM voor de praktische organisatie van de terugkeerreis. De terugkeerder zal hierbij geen premie ontvangen. Caritas kan in bepaalde gevallen wel re-integratiesteun bieden.

Cijfers jan-dec 2012: 683

BULGARIJE

GEDWONGEN TERUGKEER

Personen met de Bulgaarse nationaliteit zijn gemakkelijk repatriëerbaar op basis van een Europees laissez passer die de Dienst Vreemdelingenzaken kan verstrekken.

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Bulgaren kunnen enkel beroep doen op een terugkeerreis georganiseerd door IOM. Fedasil zal eerst nagaan of de persoon effectief over onvoldoende middelen beschikt om de reis zelf te bekostigen. De terugkeerder zal geen premie ontvangen. Dit komt omdat onderdanen van landen die na 2004 tot de EU zijn toetreden, geen toegang krijgen tot het volledige vrijwillige terugkeerprogramma.

Cijfers jan-dec 2012: 25

DR CONGO

GEDWONGEN TERUGKEER

Repatriëring gebeurt naar Kinshasa. De Congolese ambassadeur levert laissez passers af op basis van een protocolakkoord (tussen Dienst Vreemdelingenzaken en de ambassade). Als er identiteitsdocumenten zijn, wordt een laissez passer afgeleverd zonder interview. Indien er geen documenten zijn, vindt een interview plaats op de ambassade waarna een laissez passer kan afgeleverd worden (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 22/03/2012).

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Vrijwillige terugkeer en terugkeer met re-integratiesteun zijn mogelijk.

Cijfers jan-dec 2012: 1

GEORGIE

GEDWONGEN TERUGKEER

De identificatie door de Dienst Vreemdelingenzaken en het bekomen van een laissez passer gebeurt vlot (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 28/11/2011).

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Vrijwillige terugkeer en terugkeer met re-integratiesteun zijn mogelijk.

Cijfers jan-dec 2012: 80

GUINEE

GEDWONGEN TERUGKEER

Voor de identificatie neemt de consul een interview af op de ambassade. Die polst naar onder andere de woonplaats en de familiebanden van de persoon. Wanneer iemand over een kopie van documenten beschikt, verloopt de identificatie iets vlotter, maar ook zonder documenten zijn er geen echte problemen. Alleen kan de beslissing zelf een tijd op zich laten wachten. De laissez passers zelf worden bij akkoord door de ambassade in Brussel afgeleverd (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 21/03/2012).

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Vrijwillige terugkeer en terugkeer met re-integratiesteun zijn mogelijk.

Cijfers jan-dec 2012: 41

IRAK

GEDWONGEN TERUGKEER

Iraakse onderdanen kunnen niet meer gedwongen worden teruggestuurd als ze niet instemmen met hun repatriëring. Terugkeer kan enkel als de persoon een origineel nationaliteitsbewijs en een origineel identiteitsbewijs kan voorleggen en als hij instemt met de terugkeer. Als de persoon niet wilt terugkeren, dan zal de Dienst Vreemdelingenzaken hem weer in vrijheid moeten stellen. Het Iraakse parlement besloot om op die manier gedwongen uitzetting vanuit Europa stop te zetten. Dienst Vreemdelingenzaken kan wel Irakezen die in het bezit zijn van geldige paspoort repatriëren.

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Ondersteuning bij vrijwillige terugkeer of re-integratiesteun zijn mogelijk voor Irak. IOM kan re-integratieondersteuning bieden over heel Irak via haar kantoren in Bagdad, Erbil en Basra. Vrijwillige terugkeer gebeurt voornamelijk naar de Koerdische provincies van Irak. Daar kunnen terugkeerders bijkomende ondersteuning krijgen voor het vinden van een job via het [Magnet-programma](#). Terugkeerders naar de Koerdische regio keren best terug via de luchthaven van Erbil en niet via Bagdad. De veiligheid kan namelijk niet gegarandeerd worden voor de reis over land van Bagdad naar het noorden. (verslag observatiemissie Noord-Irak oktober 2012)

Cijfers jan-dec 2012: 359

IRAN

GEDWONGEN TERUGKEER

De ambassade levert enkel reisdocumenten af voor personen die meewerken aan hun terugkeer. Personen zonder documenten die worden aangehouden, worden terug in vrijheid gesteld als er geen documenten kunnen afgeleverd worden (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 27/09/2011).

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Vrijwillige terugkeer en terugkeer met re-integratiesteun zijn mogelijk.

Cijfers jan-dec 2012: 36

KOSOVO

GEDWONGEN TERUGKEER

De identificatie en het afleveren van een laissez passer voor personen die naar Kosovo worden gerepatriëerd, gebeurt nog altijd via de autoriteiten in Kosovo en niet via de ambassade in België. Als iemand niet over identiteitsdocumenten beschikt, worden zoveel mogelijk gegevens verzameld en doorgegeven aan de Kosovaarse autoriteiten. Zij doen de identificatie en beslissen of een laissez passer afgeleverd wordt (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 29/02/2012).

Op 12 mei 2011 is er een overeenkomst ondertekend tussen de Benelux en Kosovo die de terugname vergemakkelijkt.

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Kosovaren die na 1 januari 2013 in België toekomen, hebben enkel nog recht op een vrijwillige terugkeerreis. De terugkeerder zal hierbij geen premie ontvangen. Dit geldt voor alle onderdanen van landen die zijn vrijgesteld van de visumplicht.

Cijfers jan-dec 2012: 315

MACEDONIË

GEDWONGEN TERUGKEER

Voor de identificatie door de Dienst Vreemdelingenzaken en het bekomen van een laissez passer, zijn er geen problemen voor Macedoniërs (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 28/11/2011).

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Met de nieuwe criteria, vanaf 15 mei in werking, kunnen Macedoniërs geen re-integratiesteun ontvangen. Dit geldt voor alle onderdanen van landen die zijn vrijgesteld van de visumplicht. Zij kunnen wel beroep doen op het basisprogramma voor vrijwillige terugkeer van IOM voor de praktische organisatie van de terugkeerreis. De terugkeerder zal hierbij geen premie ontvangen.

Cijfers jan-dec 2012: 102

MAROKKO

GEDWONGEN TERUGKEER

In België zijn er drie Marokkaanse consulaten. Met Brussel loopt de medewerking minder vlot. Zowel in Brussel als in Luik identificeert men niet op basis van een interview maar aan de hand van kopies van documenten. Zijn die er niet of geven ze geen uitsluitel dan nemen ze vingerafdrukken die voor verificatie langs Rabat gaan. In het consulaat van Antwerpen neemt de sociale dienst wel interviews af. Zijn er geen documenten en het interview geeft geen uitsluitel dan nemen ze ook vingerafdrukken (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 29 en 30/03/2012). Marokko staat in de top 3 van de landen naar waar België gedwongen terugstuurt.

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Vrijwillige terugkeer en terugkeer met re-integratiesteun zijn mogelijk. Caritas kan via een Europees samenwerkingsproject extra ondersteuning bieden bij re-integratie in Marokko.

Cijfers jan-dec 2012: 64

MONGOLIË

GEDWONGEN TERUGKEER

Voor identificatie worden alle documenten (originelen en kopieën) doorgestuurd naar de ambassade in Brussel. Er wordt geen interview afgenomen op die ambassade. Voor het onderzoek worden de persoonsgegevens doorgestuurd naar Mongolië. Het afleveren van een laissez passer door de ambassade verloopt minder vlot (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 22/03/2012).

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Vrijwillige terugkeer en terugkeer met re-integratiesteun zijn mogelijk.

Cijfers jan-dec 2012: 190

NEPAL

GEDWONGEN TERUGKEER

De identificatie gebeurt ofwel via de Nepalese ambassade ofwel door de Nepalese immigratiedienst van Katmandu. In het laatste geval worden bestaande identiteitsdocumenten opgestuurd. In het eerste geval, als niet duidelijk is of de persoon de Nepalese identiteit heeft, zal een interview uitsluitend moeten geven. Als de Nepalese autoriteiten de Nepalese afkomst bevestigen, dan kan Dienst Vreemdelingenzaken een Europees laissez passer uitschrijven. Dit kan zonder tussenkomst van de Nepalese ambassade op basis van een administratief akkoord met de immigratiedienst van Nepal (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 21/11/2012).

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Vrijwillige terugkeer en terugkeer met re-integratiesteun zijn mogelijk.

Cijfers jan-dec 2012: 74

OEKRAÏNE

GEDWONGEN TERUGKEER

De identificatie en terugname verlopen relatief vlot dankzij het Europees terugnameakkoord. Documenten en gegevens worden doorgestuurd naar de ambassade in Brussel die het onderzoek voert. Laissez passers kunnen in één week afgeleverd worden (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 22/03/2012).

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Vrijwillige terugkeer en terugkeer met re-integratiesteun zijn mogelijk.

Cijfers jan-dec 2012: 403

PAKISTAN

GEDWONGEN TERUGKEER

Sinds het bestaan van het terugnameakkoord tussen de EU en Pakistan van 7 oktober 2010, is er een vrij goede samenwerking met de ambassade en worden laissez passers een stuk vlotter afgeleverd dan voorheen. Op basis van een gesprek op de ambassade en bestaande documenten, vindt de identificatie plaats. Wanneer het toepassingsprotocol ondertekend zal zijn, zal de terugname waarschijnlijk nog vlotter gebeuren (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 17/11/2011).

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Ondersteuning bij vrijwillige terugkeer is mogelijk zowel als re-integratiebijstand door IOM of Caritas.

Als iemand terugkeert zonder paspoort wordt hij onmiddellijk aangehouden op de luchthaven voor een interview door de lokale autoriteiten. Indien de persoon cash geld bij zich heeft, zal hij onder druk gezet worden om het af te geven. Let er ook op dat op de tweede bladzijde van het paspoort de religie vermeld staat.

Re-integratieondersteuning kan voorzien worden vanuit het hoofdkantoor van IOM in Islamabad, alsook vanuit de regionale kantoren van IOM in Lahore en Karachi. Voorbeelden van succesvolle re-integratieprojecten zijn de business ondersteuning voor een zuivelboerderij, kledijzaak, kruidenierszaak of een zaak voor elektrische toestellen. (bron: IOM, 20/10/2011 en 7/12/2011) Ook Caritas kan terugkeerders ondersteunen bij een terugkeer in heel Pakistan. Hun lokale partners hebben specifieke programma's voor jongeren en kwetsbare groepen. (bron: mail Caritas 18/02/2013)

Cijfers jan-dec 2012: 81

ROEMENIË

GEDWONGEN TERUGKEER

Repatriëring is in de regel gemakkelijk te organiseren door de Dienst Vreemdelingenzaken met een Europees laissez passer (in bilateraal akkoord). Roemenië staat in de top 3 van de landen naar waar België gedwongen terugstuurt.

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Roemenen kunnen enkel beroep doen op een terugkeerreis georganiseerd door IOM. Fedasil zal eerst nagaan of de persoon over effectief onvoldoende middelen beschikt om de reis zelf te bekostigen. De terugkeerder zal geen premie ontvangen. Dit komt omdat onderdanen van landen die na 2004 tot de EU zijn toegetreden, geen toegang krijgen tot het volledige vrijwillige terugkeerprogramma.

Cijfers jan-dec 2012: 32

RUSSISCHE FEDERATIE

GEDWONGEN TERUGKEER

De overname is geregeld via een protocol tussen België en de Russische Federatie. Alle aanvragen voor identificatie worden via de Belgische ambassade in Moskou naar de Russische autoriteiten overgedragen die op hun beurt een lokaal onderzoek uitvoeren. Als de persoon over documenten beschikt, verloopt de identificatie makkelijk, anders verloopt het trager (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 21/03/2012).

Naar Tsjetsjenië zelf vindt geen rechtstreekse gedwongen terugkeer plaats. Dienst Vreemdelingenzaken maakt geen onderscheid tussen Tsjetsjenen en andere onderdanen van de Russische Federatie. Repatriëringen gebeuren altijd naar Moskou (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 12/09/2011). De meeste Tsjetsjenen werden niet naar de Russische Federatie zelf, maar naar andere EU-landen, voornamelijk Polen, gebracht in het kader van de Dublinverordening.

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Vrijwillige terugkeer met re-integratiebijstand zijn mogelijk. Zowel IOM als Caritas hebben partners in de Russische Federatie. Enkel via IOM-Moskou kan terugkeer georganiseerd worden naar Tsjetsjenië.

Cijfers jan-dec 2012: 554

SERVIË

GEDWONGEN TERUGKEER

Sinds het in werking treden van het Europese terugnameakkoord verloopt de identificatie van Servische onderdanen vlotter. Als een persoon geen documenten heeft, wordt een lokaal buurt-onderzoek georganiseerd door de Servische politie op basis van onder andere een foto van de persoon. Ook in dit geval duurt de identificatie maar een drietal weken meer. Vooral bij Roma en minderjarigen verloopt dit soort onderzoek minder goed (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 25/10/2011).

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Met de nieuwe criteria, vanaf 15 mei in werking, kunnen Serviërs geen re-integratiesteun ontvangen. Dit geldt voor alle onderdanen van landen die zijn vrijgesteld van de visumplicht. Zij kunnen wel beroep doen op het basisprogramma voor vrijwillige terugkeer van IOM voor de praktische organisatie van de terugkeerreis. De terugkeerder zal hierbij geen premie ontvangen.

Cijfers jan-dec 2012: 207

SOMALIË

GEDWONGEN TERUGKEER

Gegevens nieuwe ambassade: Franklin Rooseveltlaan 66, 1050 Brussel, +32 2 646 64 88, somalrep@gmail.com

De documenten afgeleverd door deze ambassade zouden niet erkend worden door de Belgische overheid aangezien zij de interim-overheid van Somalië niet officieel erkend hebben. Maar een laissez passer afgeleverd door deze dienst zou wel erkend worden door de Somalische autoriteiten. De ambassade maakt het wel mogelijk om mensen te identificeren op basis van een interview en er kunnen laissez passers worden afgeleverd.

Dienst Vreemdelingenzaken stuurt niemand gedwongen terug naar Somalië omwille van de veiligheidssituatie. Maar indien iemand vrijwillig wil terugkeren, kan zij wel bemiddelen met de ambassade voor de laissez passer en de vrijwillige terugkeer regelen. Concreet gaat het over een terugkeerreis naar Nairobi waar de persoon geld krijgt om zelf verder te reizen. (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 12/06 en 29/08/2012).

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Vrijwillige terugkeer naar Zuid- of Centraal-Somalië kan niet georganiseerd worden door IOM, zelfs niet met een reisdocument. Deze situatie blijft tot op heden gehandhaafd. Terugkeer naar Somaliland is eventueel wel mogelijk met IOM (bron: mail IOM 1/06/2012).

Cijfers jan-dec 2012: 0

TURKIJE

GEDWONGEN TERUGKEER

Aangehouden personen zijn gemakkelijk te repatriëren, zelfs met vervallen identiteitskaart of paspoort. Regelmatig vinden er beveiligde vluchten plaats naar Turkije (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 8/02/2012).

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Ondersteuning bij vrijwillige terugkeer is mogelijk. Re-integratieondersteuning is mogelijk via IOM. Voor het verkrijgen van een laissez passer moet de terugkeerder een identiteitskaart of een rijbewijs, twee originele pasfoto's en de aanvraag tot vrijwillige terugkeer met IOM voorleggen.

Cijfers jan-dec 2012: 18

4. OVERZICHT TERUGNAMEAKKOORDEN

Hier vindt u een overzicht van de terugnameakkoorden en andere bilaterale akkoorden met info over readmission of terugname. In deze akkoorden staan afspraken over de identificatie, terugname en re-integratie van vreemdelingen die zich onwettig op het grondgebied bevinden.

In de tweede kolom staan alle terugnameakkoorden van de Europese Unie, de EU Readmission Agreements. Daarnaast de terugnameakkoorden op Benelux niveau en deze op nationaal niveau, zoals de Memorandum of Understanding (MoU). Telkens staat vermeld in welk stadium het akkoord zich bevindt: in onderhandeling, ondertekend of in werking.

LAND	READMISSION AGREEMENTS (RA)	AKKOORD OP BENELUX NIVEAU	AKKOORD OP BELGISCH NIVEAU
Afghanistan			mondeling akkoord (MoU)
Albanië	in werking sinds 1/03/2004	- ondertekend op 9/06/2010 - toepassingsprotocol RA in werking sinds 06/03/2008	
Algerije	in onderhandeling sinds november 2002	in onderhandeling	onderhandelingen heropgestart
Armenië	ondertekend op 18/10/2012	toepassingsprotocol RA ondertekend op 3/06/2009	goedgekeurd door Ministerraad op 20/07/2011
Azerbeidzjan	in onderhandeling sinds december 2011	in onderhandeling	
Bosnië-Herzegovina	in werking sinds 1/01/2008	- in werking sinds 1/05/2008 - toepassingsprotocol RA in onderhandeling	in onderhandeling
Bulgarije		in werking sinds 1/02/2005	
Burundi		Memorandum of Understanding ondertekend op 4/05/2009	
China	Memorandum of Understanding ondertekend in 2004	gepland	onderhandeling over MoU
DR Congo			Memorandum of Understanding ondertekend op 10/03/2006
Duitsland		in werking sinds 1966	
Ecuador			Memorandum of Understanding ondertekend op 25/07/2008
Estland		in werking sinds 1/02/2005	
Frankrijk		in werking sinds 1964, in heronderhandeling	
Georgië	in werking sinds 1/03/2011	toepassingsprotocol RA in onderhandeling	
Guinee			overeenkomst
Hongarije		in werking sinds 1/12/2003	
Hongkong	in werking sinds 1/03/2004		
Kaapverdië		toepassingsprotocol RA ondertekend op 24/04/2012	
Kosovo		getekend op 12/05/2011	ondertekend op 20/10/2009
Kroatië		in werking sinds 1/02/2005	
Letland		ondertekend en goedgekeurd op 30/04/2006	
Litouwen		in werking sinds 1/05/2005	

<u>LAND</u>	<u>READMISSION AGREEMENTS (RA)</u>	<u>AKKOORD OP BENELUX NIVEAU</u>	<u>AKKOORD OP BELGISCH NIVEAU</u>
Macao	in werking sinds 1/06/2004		
Macedonië	in werking sinds 1/01/2008	- in werking sinds 1/12/2008 - toepassingsprotocol RA ondertekend op 30/07/2012	
Malta			politie samenwerkingsakkoord ondertekend in 2006
Marokko	in onderhandeling sinds september 2000		Memorandum of Understanding ondertekend op 21/10/1993, onderhandelingen heropgestart
Moldavië	in werking sinds 1/01/2008	toepassingsprotocol RA ondertekend op 25/01/2013	
Mongolië			in onderhandeling
Montenegro	in werking sinds 1/01/2008	toepassingsprotocol RA in werking sinds 26/10/2012	
Nederland		in werking	
Nepal			mondelinge overeenkomst
Niger			mondelinge overeenkomst
Oekraïne	in werking sinds 1/01/2008	toepassingsprotocol RA in onderhandeling (2011)	
Oostenrijk		in werking sinds 1965	
Pakistan	in werking sinds 1/10/2010	toepassingsprotocol RA voorbereid (2010)	
Peru			in onderhandeling
Polen			in werking
Roemenië		in werking sinds 1/10/2006	
Russische Federatie	in werking sinds 1/07/2007	toepassingsprotocol RA ondertekend	bilateraal protocol in werking, ondertekend op 17/12/2009
Servië	in werking sinds 1/01/2008	- in werking sinds 29/05/2004 - toepassingsprotocol RA ondertekend op 25/01/2013	
Slovenië		ondertekend en goedgekeurd op 29/04/2004	
Slowakije		in werking sinds 1/5/2004	
Sri Lanka	in werking sinds 1/05/2005	in onderhandeling	
Togo			mondelinge overeenkomst
Turkije	ondertekend door de Europese Commissie	in onderhandeling	
Vietnam			Memorandum of Understanding ondertekend op 19/01/2009
Zwitserland		in werking sinds 1/03/2007	

Vluchtelingenwerk

VLAANDEREN

Disclaimer

Vluchtelingenwerk probeert in deze nieuwsbrief objectieve, transparante en actuele informatie van verschillende bronnen te bundelen. Deze informatie en eventuele opinies reflecteren niet noodzakelijk het standpunt van Vluchtelingenwerk. Vluchtelingenwerk is niet aansprakelijk voor de juistheid, volledigheid of geschiktheid van de informatie. Ook is Vluchtelingenwerk niet verantwoordelijk voor de inhoud van websites of publicaties waarnaar we in deze nieuwsbrief verwijzen.